

**DET KONGELIGE
LANDBRUKS- OG MATDEPARTEMENT**

Landbruksdirektoratet
Postboks 1450 Vika
0116 OSLO

Deres ref

Vår ref

Dato

21/1466-9

27. desember 2021

Fastsettelsesbrev - endring i forskrift om tilskudd til veterinærreiser

1. Innledning

Landbruks- og matdepartementet har i dag fastsatt endringer i forskrift 30. april 2015 nr. 426 om tilskudd til veterinærreiser (heretter "veterinærreiseforskriften"), se vedlegg. Forskriftsendringene innebærer endringer i ordlyden i §§ 2 og 4, oppheving av § 3, flytting av en bestemmelse i dagens § 5 til § 4 samt presisering av dispensasjonsadgangen i § 7.

I forbindelse med fastsettelsen av forskriftsendringen vil departementet i det videre redegjøre for de innspillene som ble mottatt i høringen av forskriften, og departementets vurderinger av disse.

2. Bakgrunn for endringene

Formålet med tilskuddsordningen er å utjevne forskjellene i kostnader til veterinærtjenester mellom husdyrprodusentene i ulike deler av landet, jf. forskriften § 1. Det er veterinærene som søker om, og får utbetalt tilskuddet, og som sørger for at utjevningen skjer i praksis. Reisetilskuddet beregnes etter satsene og innenfor tilskuddstakene som er fastsatt i jordbruksavtalen. Tilskuddet kan gis for reist distanse med eget fremkomstmiddel, reise- og ventetid ved bruk av leid skyss og rutegående fremkomstmidler, samt for utlegg i tilknytning til reise med eget fremkomstmiddel, leid skyss og rutegående fremkomstmiddel.

I Teknisk Jordbruksavtale 2021–2022 innførte staten en ny sats på tilskuddsordningen for reiser der veterinær har brukt egen båt. Bakgrunnen for endringen var at kostnadene ved å bruke egen båt normalt er høyere enn ved bruk av egen bil. Til nå har veterinærer som oppgir å ha brukt egen båt fått tilskuddet beregnet med grunnlag i satsen for bruk av eget fremkomstmiddel. Denne satsen, som tar utgangspunkt i kostnadene ved bruk av egen bil, er

Postadresse
Postboks 8007 Dep
0030 Oslo
postmottak@lmd.dep.no

Kontoradresse
Teatergata 9
www.lmd.dep.no

Telefon*
22 24 90 90
Org.nr.
972 417 874

Avdeling
Avdeling for
matpolitikk

Saksbehandler
Camilla Lysvåg

lik for alle typer egne fremkomstmidler. Kostnadsdekningen har dermed vært svært lav for reiser der veterinær bruker egen båt.

I enkelte områder langs kysten er veterinærer avhengige av å bruke egen båt som følge av at det ikke finnes et skyssbåttilbud. Ettersom det er et mål å opprettholde landbruk i hele landet, ble det innført en sats for bruk av egen båt på 50 kroner per kilometer fra og med 2022.

På grunn av svakheter ved dagens regelverk har det vært mulig å opprette skyssforetak for å motta tilskudd for «leid skyss» etter forskriften. Tilskuddstaket for leid skyss ligger betydelig høyere enn tilskudd for bruk av eget fremkomstmiddel. Ved kjøp av tjenester fra eget skyssbåtforetak, har det også vært mulig å motta tilskudd for betalte «andre kostnader», som oppstarts- og ventetidskostnader ved bruk av skyssbåt, og for veterinærens tid på reise. Dette har imidlertid aldri vært intensjonen å åpne for at skyss med veterinærens eller hens nærstående fremkomstmiddel skal kunne generere tilskudd beregnet etter satsen for leid skyss. Ettersom fordelene ved å etablere eget skyssbåtforetak fremfor å benytte egen båt ligger utenfor ordningens formål, foreslo departementet å avgrense adgangen til å motta tilskudd slik at den bare gjelder for erverv av transporttjenester fra foretak som driver kommersiell persontransport. Departementet la også opp til å endre beskrivelsen av de korresponderende satsene i jordbruksavtalen tabell 8.2, slik at disse samsvarer med forskriften.

3. Høringsforslaget

I høringsutkastet foreslo departementet å samle grunnvilkårene i ett ledd, samt å flytte fjerde ledd om hva det ikke gis tilskudd for til § 4, som angir de nærmere reglene om reisetilskudd. I tillegg ble det foreslått å definere hva som menes med «husdyr» for å tydeliggjøre hvilke veterinærtjenester som berettiger tilskudd etter forskriften. Både dyr som berettiger foretak avløsertilskudd i jordbruket og/eller tilskudd til avløsning ved sykdom og fødsel m.m. regnes som husdyr. I dette ligger et krav om at husdyret er del av et husdyrhold som kan betegnes som næringsvirksomhet og som anses som vanlig jordbruksproduksjon. Reiser i forbindelse med veterinærtjenester på «hobbydyr» skal det ikke gis tilskudd for. Tjenesten må være utført av veterinær, og veterinæren må oppgi autorisasjonsnummeret sitt for å få tilgang til søknadsskjemaet for tilskudd.

Departementet foreslo å flytte definisjonene som stod i tidligere § 3 til stedene i forskriften der uttrykkene blir brukt i en forskriftsbestemmelse. Begrepene «eget fremkomstmiddel», «leid skyss» og «rutegående transportmiddel» ble foreslått opphevet og erstattet med begrepet «kjøpt transporttjeneste». Formålet med endringen er å sikre klarhet i hvilken sats det kan gis tilskudd for etter hvilket transportmiddel som er brukt.

Etter høringsutkastet § 4 første ledd kunne det gis tilskudd for reiste kilometer og for dokumenterbare utgifter til bompenger, parkering og lignende på reisen. Med «og lignende» ble det åpnet for at andre utgifter av tilsvarende karakter også kan gi grunnlag for tilskudd i den grad de anses nødvendige, jf. § 4 fjerde ledd. Det ble presisert at utgifter til drivstoff/ lading

eller nedskrivning av verdien av fremkomstmiddelet ikke regnes som «lignende utlegg». Slike kostnader er allerede hensyntatt i satsen for reiste kilometer. Utgiftene må være dokumenterbare. Landbruksforvaltningen kan ved behandling av søknad kreve dokumentasjon, f.eks. i form av kvittering, eller i ettertid, for eksempel i forbindelse med stikk kontroll.

Den sentrale endringen i høringsutkastet § 4 andre ledd var forslaget om å omformulere og tydeliggjøre regelen om tilskudd til leid skyss/reise med rutegående fremkomstmiddel, i tråd med formålet med de egne beregningsreglene for slike reiser. Det ble foreslått en nærmere presisering av begrepet i tredje ledd. Forslaget avgrenset «kjøpt transporttjeneste» til transporttjeneste levert av foretak som driver persontransport i næringsøyemed. Det gjelder både rutegående persontransport som tog, buss og ferje, eller ikke-rutegående som skyssbåt eller drosje. Det er med andre ord en forutsetning at transportøren driver persontransport som næring og i tråd med relevante lover og regler, og at den tilbys allmennheten. Relevante momenter er f.eks. om foretaket opererer med takster, og er tilgjengelig for oppdrag utover skyss av veterinær. Det gis ikke tilskudd for kjøpt transporttjeneste fra skyssbåtforetak som kun frakter veterinær, eventuelt også noen bestemte andre. Det gis heller ikke tilskudd for skyss med minibuss som vanligvis kun brukes til å frakte en bestemt krets av personer, for eksempel medlemmer av en forening.

Etter forslaget ville skyss med fiskeskøyte som ellers ikke driver persontransport mot vederlag ikke berettige tilskudd for «kjøpt transporttjeneste», heller ikke leie av transportmiddel, for eksempel leiebil. Slik leie gis tilskudd etter de ordinære satsene etter § 4 første ledd. I «kjøpt transporttjeneste» inngikk også transporttjeneste over en offentlig finansiert beredskapsordning ut over kommunal veterinærvakttjeneste. Den kan gjerne også inngå i den kommunale veterinærvakttjenesten, men det kreves i så fall i tillegg at transporttjenesten inngår i en annen offentlig finansiert beredskapsordning.

Departementet foreslo å oppheve gjeldende veterinærreiseforskrift § 5 første ledd. Første punktum ble foreslått flyttet til § 4 fjerde ledd, mens andre punktum som gjaldt tilskudd for rekvirentsskyss ikke lenger er aktuell. Dette fordi skyss med rekvirent gis etter de ordinære satsene i henhold til § 4 første ledd.

4. Høringen av forslaget

Forslaget om endringer i veterinærreiseforskriften ble sendt på ordinær høring 3. november, med høringsfrist 13. desember 2021. Departementet mottok høringsuttalelser fra Landbruksdirektoratet, Statsforvalterne i Nordland, Troms og Finnmark og Trøndelag samt fra Mattilsynet.

Høringsinstansene stiller seg i hovedsak positive til de foreslåtte endringene, og mener dette vil kunne gi tydeligere regelverk. Det gis støtte til forslagene til endring av veterinærforskriftens §§ 2, 3 og § 5. Det er enighet om at satsene for bruk av eget skyssmiddel må presiseres og justeres. Videre støttes forslaget om å stramme inn kravene til hvilke transporttjenester det kan søkes dekning for.

Statsforvalteren i Trøndelag viser til at det er enkelte situasjoner der beredskapsferge er eneste aktuelle alternativ, fordi det ofte ikke er tilgang på andre båtskyssalternativer som er rimeligere. I slike situasjoner kan kostnadene bli så høge at det ikke blir mulig å benytte veterinær. Statsforvalteren mener derfor det vil være rimelig å øke tilskuddstaket for reiser med beredskapsfartøy, slik at de faktiske kostnader dekkes.

Statsforvalteren i Nordland mener endringen fra leid skyss til kjøpte transporttjenester fra foretak som driver persontrafikk i næring er tydelig. Imidlertid fremkommer det en del problemstillinger knyttet til kontroll og godkjenning av skyssbåtforetakene. Det bør også konkretiseres ytterligere om hvilke kontroller som skal legges til grunn, og hvilke krav som må være innfridd før en kostnad for bruk av et skyssbåtselskap ansees tilskuddsberettiget. I tillegg vil det være ønskelig med en dispensasjonsadgang fra regelen for tilfeller der det ikke finnes muligheter til å kjøpe transporttjenester fra profesjonelle tilbydere.

Statsforvalteren i Troms og Finnmark stiller spørsmål ved om definisjonen av husdyr «Dyr som berettiger foretak avløsertilskudd» i § 3, er klar nok til at dyreeier og veterinær kan vurdere om dyret som er gjenstand for veterinærbesøk kvalifiserer til tilskudd. Videre mener de det kan være behov for å presisere hva som inngår i «en offentlig finansiert beredskapsordning utover kommunal veterinærvaktjeneste».

Mattilsynet mener at det ikke bør innføres krav om at det kun skal gis tilskudd når det benyttes foretak som driver persontrafikk i næringsøyemed, da det finnes noen få tilfeller der organisert transporttjeneste ikke er tilgjengelig på mange timer, slik at eneste mulighet i akutte tilfeller er annen transport.

Landbruksdirektoratet påpeker at det kan være vanskelig å kontrollere hvorvidt et foretak faktisk utfører transporttjenester for allmenheten og ikke bare tilbyr dette pro forma. Hvis veterinæren ikke selv er eier eller deleier av foretaket som har utført transporten, ser direktoratet utfordringer ved å pålegge ham eller henne å skaffe slik dokumentasjon.

5. Departementets vurdering

Landbruks- og matdepartementet har ikke funnet grunnlag for å gjøre endringer i veterinærreiseforskriften §§ 2, 3 og 5. Disse fastsettes derfor i samsvar med høringsutkastet, jf. departementets høringsnotat. Departementet presiserer for ordens skyld at det med begrepet veterinærtjenester menes for eksempel behandling av sykdom eller skader og konsultasjoner med helsefremmende eller sykdomsforebyggende formål, inkludert drektighetsundersøkelser og besøk som er ledd i dyrevelferdsprogram. Dette er i tråd med jordbruksforhandlingene i 2019, da ordningen om reisetilskudd ble utvidet fra å gjelde veterinærers syke- og inseminasjonsbesøk til også å gjelde formål som vaksinerings, avhorning, drektighetskontroll og oppfølging av dyrevelferdsprogram.

Når det gjelder forslaget om endringer i § 4, er departementet enig med Landbruksdirektoratet i at høringsutkastet innebar enkelte utfordringer knyttet til kontroll av ordningen. Departementet har derfor gjort enkelte endringer i denne bestemmelsen i forhold til forslaget

som ble sendt på høring. Departementet mener det er behov for å forskriftsfeste en mer detaljert avgrensning av hvilke transporttjenester som omfattes av den særlige tilskudds-satsen etter § 4 andre ledd. I vurderingen av hvilke vilkår som bør settes er det lagt vekt på å fastsette vilkår som skal være mulig for forvaltningen å kontrollere.

For å understreke at ordningen bare omfatter ordinære personfraktforetak, og ikke pro forma tilpasninger, mener departementet det vil være hensiktsmessig å bruke begrepet «kommer-siell transporttjeneste». I tredje ledd gis en nærmere definisjon av dette begrepet. For det første er det et vilkår at transporttjenesten er organisert som et foretak. Dette betyr at privat-personer som driver persontransport som faller utenfor ordningen. Det stilles ellers ingen særlige krav til selve foretaket, men det må forutsettes at det er registrert i samsvar med de alminnelige krav som gjelder for etablering av næringsvirksomhet.

For det andre må foretaket enten drive allment tilgjengelig persontransport i næringsøyemed eller i annen offentlig finansiert beredskapsordning enn kommunal veterinær-vakt. Med allment tilgjengelig persontransport menes persontransport som tilbys allmenheten. Det er ikke et krav om at persontransporten må være rutegående, men den må være organisert slik at den kan bestilles av en ubestemt krets av personer. Med annen offentlig finansiert beredskapsordning enn kommunal veterinær-vakt menes inngåtte avtaler med foretak om transporttjenester for å ivareta den offentlige beredskapen. Slike avtaler vil normalt være knyttet til helsetjenesten, men kan også omfatte beredskapsordninger til andre formål som Forsvaret eller politiet. Unntaket for kommunal veterinær-vakt er begrunnet i at utgiftene til transport for denne typen ordning er finansiert på annen måte, og at det derfor ikke er grunnlag for å gi ytterligere tilskudd til samme type tjeneste som er ordningens primærformål.

Videre er det presisert at foretaket må inneha de nødvendige løyver eller registreringer som er nødvendig for å oppfylle offentligrettslige krav. Dette vilkåret er i hovedsak myntet på de krav til løyver og registreringer som er fastsatt i yrkestransportlova § 7 (for transport i rute), samt tryggingssertifikat etter forskrift 22. desember 2014 nr. 1893 om tilsyn og sertifikat for norske skip og flyttbare innretninger § 6, samt forskrift 14. januar nr. 63 om fartøy under 24 m som fører 12 eller færre passasjerer § 3. De nevnte forhold vil kunne kontrolleres ved å be tilskuddsmottaker om å innhente dokumentasjon på registreringer eller løyver, alternativt ved å innhente denne dokumentasjonen selv fra de utstedende myndigheter.

For å klargjøre skillet mellom transport som skjer med egne transportmidler og kjøp av transporttjenester, mener departementet at det er nødvendig å fastsette et krav om at tjenesten ikke må være helt eller delvis eid av veterinæren selv eller noen av de nærstående til veterinæren. Eierforhold til foretak som er registrert som aksjeselskaper vil ofte fremgå av noter til årsregnskapet, og på nettstedet som tilbyr informasjon om foretak, og vil således kunne kontrolleres av forvaltningen.

Bestemmelsen om tilskudd etter § 4 andre ledd vil sette noen absolutte grenser for når det kan gis tilskudd til kjøp av transporttjenester. Siden bestemmelsen skal gjelde for hele landet, med store geografiske forskjeller knyttet til mulighetene for å kunne kjøpe transporttjenester,

har departementet fastsatt en snever unntakshjemmel i § 7 andre ledd. Departementet mener det er vanskelig å overskue om kravene til transporttjeneste etter § 4 andre ledd, jf. tredje og fjerde ledd, vil kunne få urimelige følger i enkelttilfeller. Formålet er å kunne ivareta behovet for forsvarlige veterinærtjenester i helt særlige tilfeller, og vil ikke kunne benyttes dersom dette vil stride mot formålet med ordningen. Poenget med at man har ulike beregningsregler for henholdsvis egen transport og bruk av kommersielle transporttjenester er at det kan være betydelige forskjeller i kostnadene som bør utlignes – ikke å sørge for å maksimere reisetilskuddsutbetalingene og bygge opp overskudd i veterinærforetakene.

Med hilsen

Eva H. Ellingsen Grendstad (e.f.)
avdelingsdirektør

Camilla Lysvåg
seniorrådgiver

Dokumentet er elektronisk signert og har derfor ikke håndskrevne signaturer